

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

21 De quibusdam aliis contractibus instar sponsionum fieri solitis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Seiurum & Titium mercatorem: nam Titius assuevit Caium non futurum Cardinalem; alioqui sponte se amissurum 100. nummos aureos, & Seiur assuevit Caium futurum Cardinalem; alioqui promittit se amissurum quinque nummos aureos, quos periculo exponit, ut lucrificat 100. quos deponit Titius mercator.

Alter contractus est emptio & venditio sponsonis: nam Seiur sponsonem cum Titio factam Sempronio vendit, qua venditione transfert in Sempronium totum ius, quod habet dubium & incertum lucrificandi 100. nummos, quos deposuit Titius mercator. Et uterque contractus ex natura rei licitus est, neque prohibitus aliquo iure positivo humano.

Dubium quintum, An huiusmodi sponsones reddantur illicitæ, eo quod sæpe accidit, ut alter spondentium sit certus de electione Cardinalis ex testimonio alicuius, qui plurimum valet apud Pontificem, cuius est Cardinalis creator. V. g. Seiur assuevit Caium creandum Cardinalem, id quod audiuit à Sempronio secretario Pontificis, vel cognato, vel eius amico fidelissimo. Respondetur, non ob hoc huiusmodi sponsones reddi illicitas, quia semper manet res dubia, & incerta pendens ex voluntate libera Pontificis, & quæ solet sæpe mutari.

Item quia testimonia humana solem faciant certitudinem humanæ fidei, quæ sæpe fallitur. Si quæras, quid si Seiur ex ipso Pontifice audiuerit creandum esse Cardinalem Caium, & sponsonem facta deceret Caium esse futurum Cardinalem? Respondetur quosdam asserere etiam tunc non esse obligationem restituendi lucrum ex huiusmodi sponsonem factum. Et probant, quia voluntas Pontificis sæpe mutari solet, præsertim in creandis cardinalibus: nam accidit, ut Pontifici modo placeat huius, vel illius Cardinalis creatio, modo displiceat.

Item aliquando accidit, ut Pontifex, apud se statuat Caium Cardinalem creare, & deinde in consensu Cardinalium de Caio eligendo tractans, aliud consensu deliberet. Mibi tamen oppositum videtur verius & tutius. Si quæras, quid sit dicendum de eo, quod passim fieri solet in huiusmodi sponsonibus, V. g. Titius solet adhibere magnam diligentiam, ut certo sciat Caium creandum esse Cardinalem, & postquam certo cognouerit electionem esse futuram, tunc sponsonem facit pecuniæ deponit, quod Caius Cardinalis creabitur. Respondetur, huiusmodi sponsones non fieri illicitas ex huiusmodi diligentia adhibita, quandoquæ non habetur maior certitudo, quam humana, quæ innititur testimonio hominum, aut aliis probabilibus signis aut coniecturis: quia ista omnia sæpe deficient & fallunt nos. Item quia in huiusmodi sponsonibus, ambo communiter spondentes solent adhibere diligentiam quantam possunt, & quisque fecit, id esse in more positum, ut diligentia fiat, quanta fieri potest.

De quibusdam alijs contractibus in
sponsonum fieri
solutis.

CAPVT XXI.

DVIVIM primum, An sit licitus contractus, qui frequenter fieri solet in Flandria & Francia, V. g. Titius accipit à Caio 100. nummos aureos, ea conditione, ut Titius reddere teneatur ducentos, si post duos annos visa vrbis Roma saluus redierit in patriam, vel si uxorem duxerit, vel si fiat presbyter? Respondetur, huiusmodi contractum esse licitum & iustum, quia in hoc contractu est quædam incertitudo eventus futuri, ob quam uterque, Seiur & Caius ex æquo lucrificare, vel perdere possunt, nam Caius, qui dedit Titio 100. nummos aureos, acquirit tibi 200. si redierit incolumis & saluus in patriam, v. b. Roma visa, aut si presbyter fiat, aut si uxorem ducat: quæ singula sunt dubia & incerta: sin minus, hoc est, si Ti-

tus non redierit incolumis post duos annos, v. b. Roma, idem Caius amittit 100. nummos, quos dederat Titio, & eos sibi Titius acquirit. Vnde non est mutuum in contractu, quia Titius accipiens 100. nummos à Caio non tenetur in omni euentu totidem reddere Caio, sed sicut Caius potest lucrificare 100. v. b. a 100. quæ dedit Titio, sic etiam Titius potest lucrificare 100. quæ acceperat à Caio.

Dubium secundum. Quid sit dicendum de contractu, qui fieri solet in Anglia, V. g. Ego tibi do 100. nummos aureos, ea conditione, ut si post elapsum annum vixero, mihi reddas 100. & 10. nummos aureos, sin moriar intra annum, hæredi meo teneas reddere 55. & reliquos 15. tibi retineas?

Quidem aiunt, hunc contractum esse societatis & illicitum, eo quod in eo apponitur conditio de capitali saluo ex parte, nimirum de 85. saluis. Alij autem in hoc contractu esse mutuum usurarium, eo quod lucrum ex mutuo petatur, nam te obligo, ut post annum vltra 100. mihi reddas, 10. Sed dicendum est.

Primo in hoc contractu non esse mutuum, quia tu non teneris mihi ablo utè restituere tantundem, quantum accepisti à me: nam si intra annum moriar, acquiris tibi 15. ex meis 100. & solum teneris hæredi meo restituere.

Secundo non esse contractum societatis, quia nihil in communè confertur. Item quia non fundatur in aliqua negotiatione, vel officio.

Tertio, huiusmodi contractum esse innominatum, Do vt des; & reduci ad genus fortium, nam ex æquo ego & tu sorti exponimur, & euentu dubio & incerto, & ex æquo possumus lucrificare, vel perdere, nam si intra annum ego morior, ex meis 100. nummis, quos tibi dedi, perdam 15. & tu acquiris, cum nihil antea habueris: si autem vixeris, & tu ex tuo perdes 10. & ego lucrificam: vnde vt tibi lucrificas 15, exponis te periculo perdendi 10 & ego vt lucrificam tantum 10. expono me periculo perdendi 15. ex meo.

Similis huic contractu ponitur alius à Syluestro v. b. *usura. 1. quaest. 30. Angelo usura. 1. num. 42. Rosella usura. 1. num. 39. in fine.*

Dubium tertium, quid sit dicendum de contractu, qui passim fit in Hispania, & Hispanicè vulgo dicitur, pro metodos; qui fit hac ratione, quando suppellectilia pretiosa, vel aliqua alia bona magni pretij vel annui redditus alicuius Principis, vel Beneficij, vel Ecclesie publica auctione venduntur, vel locantur sub hasta voce præconis, ne desint emptores, vel conductores, quorum penuria pretia minuantur plus, quam par est, promitti solet certa quædam pecunia ei, qui pretium auxerit. Dubitatur modo ad quod genus contractus reduci possit iste? Respondent aliqui esse contractum innominatum, nimirum Do vt des, vel Facio, vt des, vel, Do vt facias.

Sed alij melius respondent, huiusmodi contractum reduci ad contractum assicurationis, nam is, qui pretium auget vsque ad eam summam iustam, quam rei dominus cupit, assicurat pretium iustum rei, & pro ea assicuracione accipit certam pecuniæ quantitatem, quam rei dominus promittit. Ex quo sequitur, ut sit ex natura rei licitus, quia lucrum, quod accipitur, est ratione assicuracionis, quia is, qui auget pretium, assicurat dominum rei de iusto pretio rei. Item se exponit periculo, ut si non sit alius, qui pretium augeat, ipsemet teneatur rem emere eo pretio, quod ipse auxit. Item huiusmodi contractus est vtilis, quatenus venales solent aliquando penuria emptorum in pretio iusto decessere, ita vt domini rerum detrimentum patiantur.

tur.

*

* *